

Dosarul nr.2ra-326/2019

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Ionașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

06 martie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Natalia Ctitor,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ctitor
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
executorul judecătoresc, Valentina Zamșa privind constatarea încălcării dreptului
la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului
cauzat,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 iunie 2017 Natalia Ctitor a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
executorul judecătoresc, Valentina Zamșa cu privire la constatarea încălcării
dreptului la executarea integrală în termen rezonabil a hotărârii din 17 decembrie
2012 a Curții de Apel Chișinău, încasarea din contul Ministerului Justiției al
Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei și a
prejudiciului material în mărime de 227 336 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea din 17 decembrie 2012 a
Curții de Apel Chișinău, Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” a fost obligată să
radieze înscrierile referitoare la automobilul de marcă „xxxxxxxxx efectuate la 16
mai 2006 pe numele lui Popa Andrei, născut xxxxxxxx, cu numărul de înregistrare
xxxxxx; la 23 august 2006 pe numele Anei Popa, născută xxxxxx, cu numărul de
înregistrare xxxxxxxx, iar la 23 ianuarie 2008 pe numele lui Meriacre Constantin,
xxxxxx, cu numărul de înregistrare xxxxxxxx, precum și să înregistreze automobilul
de marca „xxxxxxxxx, pe numele său, Natalia Ctitor, în conformitate cu contractul
de schimb nr. 248 din 20 aprilie 2006.

A menționat că hotărârea dată nu a fost contestată de pârâtul Întreprinderea de
Stat „CRIS Registru”, prin urmare, devenind irevocabilă la 17 februarie 2013.

Astfel, prin încheierea executorului judecătoresc Valentina Zamșa din 27 februarie 2013, a fost primit spre executare documentul executoriu și intentată procedura de executare. La 25 martie 2013 ÎS „CRIS Registru” a informat executorul judecătoresc despre executarea parțială a documentului executoriu, refuzând însă executarea în partea înmatriculării automobilului pe numele său, această operațiune fiind condiționată de prezentarea contractului de schimb, în baza căruia dânsa a devenit proprietară și prezentarea automobilului pentru examinare.

A susținut însă că multiplele somații ale executorului judecătoresc adresate ÎS „CRIS Registru” privind executarea necondiționată și întocmai a documentului executoriu au fost ignorate.

La 09 februarie 2016 ÎS „CRIS Registru” a adresat Curții de Apel Chișinău un demers privind stabilirea ordinii de executare a documentului executoriu, de instituire a obligației pentru creditorul procedurii de executare de a prezenta contractul de schimb și automobilul pentru examinare, pe care la acel moment nu le deținea în natură.

Demersul ÎS „CRIS Registru” a fost respins prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2016, cu toate acestea debitorul executării continuă de a se eschiva de la executarea documentului executoriu.

La 28 ianuarie 2016 executorul judecătoresc Zamșa Valentina a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție pe numele directorului ÎS „CRIS Registru”, Railean Sergiu, indiferent de acest fapt documentul executoriu a rămas a fi neexecutat până în prezent.

A susținut că decizia din 17 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău nu este pînă în prezent executată, timp de peste 4 ani.

A precizat că drept consecință a neexecutării hotărârii nominalizate, nu are posibilitate de a-și revendica bunul de la posesorii neproprietari, fiind lipsită de posesiunea, folosința și dispoziția asupra proprietății sale, ceea ce i-au produs și continuă să cauzeze prejudicii morale și materiale.

Cu referire la prevederile art. 2 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nr. 87 din 21 aprilie 2011, cât și a constatărilor Curții Europene a Drepturilor Omului, consideră că termenul rezonabil de executare a documentului executoriu, în cauza dată, a fost pînă la 25 martie 2013, când ÎS „CRIS Registru” a informat executorul judecătoresc despre executarea parțială a documentului executoriu, refuzând executarea în partea înmatriculării automobilului pe numele său.

A specificat că debitorul procedurii de executare, ÎS „CRIS Registru”, care refuză executarea documentului executoriu, este entitate de stat, unica abilitată cu atribuția de înmatriculare a unităților de transport, care în anul 2006 a înmatriculat automobilul ce îi aparținea pe o altă persoană, iar deja de patru ani refuză înmatricularea bunului dat pe numele său, astfel admițând și a doua ingerință serioasă a dreptului fundamental de proprietate privată.

A susținut că executarea documentului executoriu are o importanță substanțială, deoarece înmatricularea automobilului pe numele său în Registrul de stat, constituie un titlu de proprietate privată exclusivă, opozabilă terților, care este

necesară pentru ridicarea bunului de la terții neproprietari sau de a solicita despăgubiri de la aceștia.

A menționat că, în accepțiunea Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul neexecutării unei hotărâri cu privire la proprietatea ori posesia unui bun a reclamanților, Curtea a concluzionat în mod constant că reclamanții suferă și un prejudiciu material ca rezultat al lipsei unui control asupra bunurilor sale și denegarea posibilității de a se folosi și beneficia de aceste bunuri, drept exemplu fiind cauza Prodan contra Moldova, nr. 49806/99.

Prin hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ctitor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc, Valentina Zamșa privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat.

S-a constatat încălcarea dreptului subiectiv a Nataliei Ctitor la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 3-2872/12 emisă la 17 decembrie 2012 de Curtea de Apel Chișinău pentru perioada 27 februarie 2013 până la 05 iunie 2017.

S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Nataliei Ctitor suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 3-2872/12 emisă de Curtea de Apel Chișinău la 17 decembrie 2012, pentru perioada 27 februarie 2013 până la 05 iunie 2017.

În rest cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ctitor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc, Valentina Zamșa privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 3-2872/12 emisă la 17 decembrie 2012 de Curtea de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Natalia Croitor.

S-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

S-a casat hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ctitor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc, Valentina Zamșa privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat, s-a respins ca fiind nefondată.

În susținerea soluției date instanța de apel a concluzionat că instanța de fond a soluționat greșit pricina, în partea admiterii parțiale a pretențiilor înaintate de reclamanta Natalia Ctitor, moment rezultat din aplicarea și interpretarea greșită a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea greșită a probelor prezentate în acest sens, situație care a generat constatarea incorectă a stării de fapt real existente.

A conchis că de către executorul judecătoresc Zamșa Valentina nu au fost admise perioade de pasivitate și inacțiune, modul de acțiune a acesteia în scopul executării silite a documentelor executorii neavând ca rezultat tergiversarea executării documentului executoriu eliberat în temeiul hotărârii judecătorești

vizate, iar executarea în perioadă atât de îndelungată a acestui document nu se datorează modului de executare ales de către executorul judecătoresc, ci altor situații și împrejurări, inclusiv și celor generate de însăși creditor. Astfel, acțiunea înaintată de creditorul Natalia Ctitor este neîntemeiată, deoarece repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei, care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

A constatat că durata executării hotărârii judecătorești sus-numite nu a avut loc din vina executorului judecătoresc sau a debitorului (ultimul fiind la momentul inițierii procedurii o întreprindere de stat, iar în prezent o autoritate de stat), or acestea din urmă, după intentarea procedurii de executare au întreprins toate măsurile legale și posibile în vederea executării documentului executoriu.

A reținut, că din data eliberării documentului executoriu și până la momentul adresării apelantei/reclamantei în instanța de judecată cu prezenta acțiune, ultima pe parcursul întregii perioade de timp scurse, nu a avut un rol activ și nu s-a conformat cerințelor înaintate de către debitorul ÎS „CRIS Registru”, care derivă și corespund cadrului legal și normativ existent în domeniu, potrivit cărora creditorul nu s-a prezentat la nici una din subdiviziunile teritoriale ale ÎS „CRIS Registru” pentru a depune cererea de înmatriculare a automobilului, nu a prezentat mijlocul de transport și actele necesare înregistrării automobilului pe numele său și nici nu a informat/indicat unde se află automobilul, pentru a fi identificat la fața locului în scopul executării integrale a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2872/12 din 17 decembrie 2012.

A relevat că persoanele ce își revendică dreptul de a înmatricula mijloacele de transport ce le aparțin cu drept de proprietate urmează să respecte regulile și condițiile expres indicate în Regulamentul cu privire la Registrul de stat al transporturilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 08 noiembrie 1999 și, anume: (1) să depună cererea de înmatriculare a automobilului; (2) să-l prezinte pentru identificare sau să comunice locul aflării automobilului în cauză pentru identificare, care din motive tehnice nu poate fi prezentat la una din subdiviziunile ÎS „CRIS Registru”; (3) să anexeze actele ce demonstrează dreptul de proprietate a solicitantului.

A specificat că creditorul nu a combătut și nici contestat datele prezentate de către debitorul ÎS „CRIS Registru”, potrivit cărora nu s-a prezentat nici la o subdiviziune specializată, pentru a depune cerere de înmatriculare a mijlocului de transport și a înregistra dreptul său de proprietate asupra acestui, nu a prezentat mijlocul de transport respectiv și nici nu a indicat locul aflării lui (în caz de imposibilitate obiectivă de a-l prezenta), pentru a fi examinat de specialiști.

Natalia Ctitor nu a făcut dovada achitării taxelor de stat aferente procedurii cerute. Or, simpla existență a hotărârii judecătorești, potrivit căreia autoritatea ÎS „CRIS Registru” a fost obligată la înregistrarea în Registrul de stat al transporturilor dreptul de proprietate a Nataliei Ctitor asupra mijlocului de transport în conformitate cu contractul de schimb nr. 248 din 20 aprilie 2006, nu o degreveză pe ultima de la respectarea regulilor și îndeplinirea condițiilor existente în acest sens.

La 10 decembrie 2018 Natalia Ctitor a declarat recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărîrii din 27 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând casarea deciziei instanței de apel, modificarea hotărîrii primei instanțe în partea diminuării sumei cu titlu de prejudiciu moral și dispunerea încasării prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei, în rest de a menține hotărîrea din 27 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani cît și compensarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în cuantum de 5000 lei.

În susținerea recursului a invocat prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a), c), alin. (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu hotărîrile instanțelor inferioare și a menționat că concluzia instanței de apel contravine prevederilor art. 16 Cod de procedură civilă.

A menționat că nu este corectă constatarea instanței de apel privind nesupunerea recurente cerințelor debitorului executării de a-i pune la dispoziție automobilul și actele de proprietate or, la materialele cauzei lipsesc careva înscrisuri care ar face dovadă că debitorul executării a comunicat direct recurente careva solicitări.

A susținut că a remis executorului judecătoresc toate actele și informația necesară și solicitată de executorul judecătoresc în vederea executării depline a documentului executoriu, iar careva corespondență, tratative tangențiale procedurii de executare, nu au avut loc. Instanța de apel a constatat fapte inexistente și le-a pus la baza soluției sale, acțiuni care au caracter abuziv și de depășire a cadrului legal procesual.

A invocat că nefiind recunoscută în calitate de proprietar asupra automobilului său și nedeținându-l în posesie, nu are posibilitate de a-l revendica de la terți neproprietari, de a beneficia de atributele dreptului de proprietate privată – posesia, folosința și dispoziția, de a solicita recuperarea prejudiciilor cauzate etc.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 19 noiembrie 2018 (f.d. 139), însă lipsește confirmarea recepționării acesteia. Astfel, recursul declarat de către Natalia Ctitor la 10 decembrie 2019, se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Ctitor este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Ctitor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera recursul declarat de Natalia Ctitor ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Natalia Ctitor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh